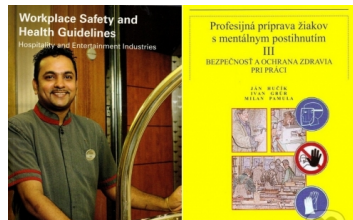

BOZP PRO ŽÁKY-CIZINCE
Occupational Safety and Health (OSH) nebo Workplace Health and Safety (WHS) - tak se nazývá a zkracuje BOZP v angličtině.
ČTĚTE NA STRANĚ 1

ŠKOLSKÉ PŘEDPISY A BOZP
Školský zákon, metodické pokyny ministerstva školství a bezpečnostní minimum. Kdy bude vyhláška MŠMT?
ČTĚTE NA STRANĚ 2

Ze školní knihovny: BOZP a BOZ pro žáky cizince

Učebnice BOZP: anglická a slovenská

Ve školách Euroinstitut studují pečovatelské služby také cizinci. Jejich speciální vzdělávací potřeby vyplývají z nedostatečné znalosti vyučovacího jazyka, češtiny. Podpurným opatřením pro žáky s odlišným mateřským jazykem (OMJ) jsou například cizojazyčné učebnice.

Na obrázku jsou učebnice s tematikou BOZP: anglická **Workplace Safety and Health Guidelines** a slovenská publikace **BOZP při profesní přípravě žáků s mentálním postižením**.

Autorka: Rowena Yanson

BOZP vs. BOZ

Zkratka BOZP: Bezpečnost a ochrana zdraví při práci: ve školách se týká učitelů a pracovníků školy. **Zkratka BOZ:** Bezpečnost a ochrana zdraví: žáci ve škole nepracují, ale učí se. Ale: na pracovišti při odborném výcviku učni dodržují BOZP.

Bezpečnost a ochrana zdraví ve škole

Výchova k bezpečnému chování je součástí školního vzdělávání. Zahrnuje zásady bezpečné práce, požární prevenci, hygienu práce, výchovu k bezpečnému životu a ke zdravému životnímu stylu.

Žáci si osvojují základy organizace a plánování práce, dodržování hygienických zásad a pořádku, technologické postupy. Je součástí školských vzdělávacích programů.

Ve školství se termín BOZP (bezpečnost a ochrana zdraví při práci) vztahuje hlavně na učitele a další zaměstnance školy. Odpovědný je ředitel. Podle školského zákona má povinnost vedoucího organizace, zaměstnavatele. Zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví vůči zaměstnancům (BOZP), a žákům (BOZ). Problematika je propojena s požární prevencí, pro kterou se dosud používá zastaralá zkratka PO, kdy se hovořilo o požární ochraně. Odtud tedy zažitá zkratka BOZP+PO, zkráceně označovaná jako bezpečnost práce a požární ochrana.

Podle zákona vykonávají dozor nad BOZP: zřizovatel a státní odborný dozor. Tím státním odborným dozorem je Český úřad bezpečnosti práce.

Kvalifikace pro BOZP
Zabývat se bezpečností práce mohou jen kvalifikovaní zaměstnanci. V Národní soustavě povolání (NSP) jsou čtyři profese:
· technik BOZP
· manažer BOZP
· odborně způsobilá osoba
· koordinátor BOZP na staveništi
První dvě z povolání (technik a manažer) mají oporu i v Národní soustavě kvalifikací (NSK), existují pro ně kvalifikační a hodnotící standardy. Při jejich splnění je pracovník trvale způsobilý v oboru působit. Povolání "osoba odborně způsobilá v prevenci rizik" a povolání "koordinátor bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na staveništi" je odborná způsobilost, která se musí každých 5 let obnovovat. Staveniště se většinou škol netýká, v Euroinstitutu, praktické škole a odborném učilišti se týká staveních a zednických učebních oborů.

BOZ ve škole
Bezpečnost a ochrana zdraví (BOZ) žáků, studentů a učňů vychází ve školského zákona. Škola je za žáka či dítě zodpovědná tam, kde dochází k výchově nebo vzdělávání,

které škola organizuje. Školský zákon ukládá zajistit bezpečné pracovní prostředí pro všechny, kteří se ve školství pohybují. Od typu vzdělání a technické náročnosti výuky se odvíjejí pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví. Učební obory provozního či technického směru mají náročnější pravidla než např. jazyková výuka. Ministerstvo školství vypracovalo metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných přímo ministerstvem. Takových škol je jen několik. V pokynu je doporučeno i ostatním školám tento pokyn převzít a včlenit do školního řádu. Pro ostatní školy však závazný není. Školský zákon odkazuje na vyhlášku o opatřeních k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů, kterou má vypracovat MŠMT. Místo ní je prozatím vydán minimální standard bezpečnosti.

Žáci
Žákovské povinnosti vyplývají ze školního a vnitřního řádu školy, dalších předpisů a pokynů školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti. Svoje specifika má praktické vyučování a praktická příprava,

kde jsou stanovena specifická pravidla včetně používání ochranných pomůcek pro žáky. Zejména na reálných pracovištích sociálních partnerů školy se mísí problematika BOZ s problematikou BOZP. Výuka BOZP v Euroinstitutu probíhá s ohledem na postižení žáků, obvykle jde o žáky s mentálním handicapem. Učíme praktickými příklady, praktickými a modelovými situacemi, ukázkami, pomocí her. Příklady názorných pomůcek pro výuku úklidových prací jsou pod tímto článkem. Školíme před zahájením jakékoliv činnosti, která může přinést rizika. O školení je třeba vytvořit písemný zápis. A pozor: nezapomínat na žáky, kteří byli nepřítomni a ty poučit dodatečně.

Více na straně 2 v článku: BOZ žáků ve školách

Zaměstnanci škol a školských zařízení a předpisy BOZP ve školství

Školní řád: Ve škole odpovídá za BOZP ředitel školy. Ten vydává školní řád. Ve školském zařízení je jeho obdobou **vnitřní řád** vydaný ředitelem školského zařízení. Jde hlavně o práva a povinnosti: pravidla, zákazy i příkazy. Řeší i vzájemné vztahy žáků s pedagogy a také dalšími pracovníky školy. V rádech jsou stanoveny také podmínky zajištění BOZ.

Proškolení: Škola zajišťuje proškolení a poučení všech zaměstnanců v oblasti BOZP: záznam o školení obsahuje datum, osnovu, ověření znalosti a podpis zaměstnance. Počet otázek i požadované procento správných odpovědí určí ředitel.

Rizika a jejich řešení: Je nutné zhodnotit a a identifikovat rizika: projít školu a stanovit bezpečnostní rizika pro žáky i zaměstnance, např. rizika pádu či uklouznutí atd. Ředitel navrhuje řešení rizik (tj. buď je nechá odstranit - např.

protiskluzové úpravy podlahy. Nelze-li riziko odstranit, vydají se ochranné pracovní prostředky žákům i zaměstnancům).

Kategorizace pracovníků: Pracovníci jsou zařazeni

do náležité kategorie z hlediska BOZP. Zařazení musí škola oznámit orgánu ochrany veřejného zdraví (hygienická stanice), např. učitelé patří do kategorie 1 - zvýšené riziko.

Poučení a revize: Pracovníci školy musejí být prokazatelným způsobem seznámeni s návody k používaným technickým zařízením, tedy s obsluhou a provozem (i v případě např. mikrovlnné trouby či varné konvice v kabinetu školy). I donesené svoje vlastní technické zařízení musí mít technickou dokumentaci, revize, doklad o shodě apod. Revize je povinná i u elektroinstalace, plynu, kotelny, hromosvodů, hasicích přístrojů, hydrantů, výtahů, tělocvičného nářadí, elektrických přístrojů apod.

První pomoc: Škola zajistí podmínky pro včasné poskytnutí 1. pomoci a lékařského ošetření při úrazech a náhlých onemocněních a zajistí lékárníčky. Zásady první pomoci se učí žáci, znají je všichni pedagogičtí pracovníci, potřebný počet ostatních pracovníků.

Další dokumentace. K zajištění BOZP je škola dále povinna vést zejména tuto dokumentaci:

- doklady o stavu budovy, všech prostor školy, zejména doklady o kolaudaci budov, dílen, laboratoří, tělocvičen atd. a stavební plány objektů,
- doklady o každoročních předepsaných prověrkách BOZP na všech pracovištích zaměstnavatele,
- zprávy o předepsaných revizích, zkouškách a kontrolách technických zařízení a vybavení,
- dokumentace ke kotelně a jejímu provozu,
- rozvrh vyučovacích hodin a dozorů nad žáky,
- provozní řád dílen, laboratoří, tělocvičen, hřišť, odborných učeben apod.,
- zápisy o školení a přezkušování z BOZP i BOZ
- evidence pracovní doby

- včetně přesčasové práce, (ch) kniha úrazů a záznamy o úrazech zaměstnanců, dětí, žáků a studentů, případně lékařské posudky
- (i) evidence uznaných nemocí z povolání,
- (j) rozbor pracovní a školní úrazovosti,
- (k) zprávy ošetření příčin smrtelných pracovních úrazů a smrtelných úrazů dětí, žáků a studentů,
- (l) dokumentace zdravotní způsobilosti zaměstnanců,
- (m) dokument o pracích a pracovištích zakázaných ženám, těhotným ženám, matkám do konce devátého měsíce po porodu a mladistvým,
- (n) seznam poskytovaných osobních ochranných prostředků a mycích, čistících a desinfekčních prostředků,
- (o) evidence používaných osobních ochranných pracovních prostředků,
- (p) dokumentace k ustavení bezpečnostních techniků včetně jejich pracovní náplně,
- (q) jmenování obsluhy technických zařízení,
- (r) kniha závad,
- (s) zápisy o výsledcích kontrol.

BOZ žáků ve školách

Školy a školská zařízení jsou povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj. Školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a poskytují jim k tomu nezbytné informace.

2) Školní řád, ve školském zařízení vnitřní řád, upravují práva a povinnosti žáků, jejich zákonných zástupců. Řeší jejich vztahy s pedagogickými a dalšími pracovníky. Určují provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Řád musí být viditelně zveřejněn a všichni s ním prokazatelně seznámeni.

3) Škola v rámci výchovného působení seznamuje žáky s veškerým povinným rozsahem učiva, týkajícího se ochrany zdraví a bezpečnosti žáků. Žáci jsou povinni zúčastňovat se poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví. Žáci, kteří chyběli, jsou proškoleni dodatečně.

Na začátku školního roku a před každými prázdninami je prováděn třídní učitel, v odborných předmětech vyučující - při první hodině tělesné výchovy, dílen, fyziky, chemie, pozemků apod.

Proškolení se týká také rizik a ohrožení při dopravním provozu na komunikacích, při jejich mimoškolních aktivitách a v době prázdnin.

4) Školy jsou povinny vykonávat nad nezletilými žáky náležitý dohled, označovaný jako dozor (před vyučováním, po vyučování, o přestávkách, při přechodu z jedné budovy do druhé, do školní jídelny, školní družiny, i při akcích mimo školu.

5) Školy přijímají jen žáky zdravotně způsobilé pro příslušný obor vzdělání. Ředitel školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu. Konkrétní podmínky za nichž lze uvolnit z vyučování žáka, stanoví školní řád.

6) Povinnosti žáků je řádně docházet do školy či školského zařízení, řádně se vzdělávat, dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni, plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy

a školním nebo vnitřním řádem.

7) Pokud škola při vzdělávání žáků organizuje praktické vyučování, praktickou přípravu, případně jiné práce, mohou být mladiství žáci zaměstnáni pouze činnostmi, které jsou přiměřené jejich fyzickému a rozumovému rozvoji a musí jim být při práci věnována zvýšená péče, včetně případné úpravy pracovní doby. Důsledně je vyžadováno ukázněné chování žáků.

8) Zletilí žáci a studenti jsou dále povinni informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, dokládat důvody své nepřítomnosti ve škole v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem, oznamovat škole a školskému zařízení další údaje,

kteří jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a studenta, a změny v těchto údajích.

9) U nezletilých žáků tato povinnost přechází na zákonné zástupce. Ti zajišťují, aby žák docházel řádně do školy, na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastní projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka. Informují o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, dokládají důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem, oznamují další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka.